

Mesleki Bir Tartışma Listesi Olarak KUTUP-L'nin İçerik Analizi

Doğan Karabulut

TBMM Kütüphanesi
dogankbulut@hotmail.com

Yaşar Tonta

H.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
tonta@hacettepe.edu.tr

- Kuramsal Çerçeve
- Yöntem
- Bulgular ve Yorum
- Sonuç

- Bilgisayara dayalı iletişim
- Elektronik posta
- Tartışma listeleri
- Günlükler (blog'lar)

- Tanımlayıcı istatistikler
 - KUTUP-L'e gönderilen 20.000 mesaj (1994-2008)
 - Mesajların bibliyometrik özellikleri (örneğin, mesajların dağılımı, yazar verimliliği vb. gibi)
 - Pareto Yasası: Üyelerin %20'si mesajların %80'ini gönderir
 - Price Yasası: Mesajların yarısı toplam üye sayısının karekökü kadar üye tarafından gönderilir.
 - Lotka Yasası: Üyelerin %60'ı sadece 1, %15'i 2, %6,6'sı 3, %3,75'i 4 mesaj gönderir.

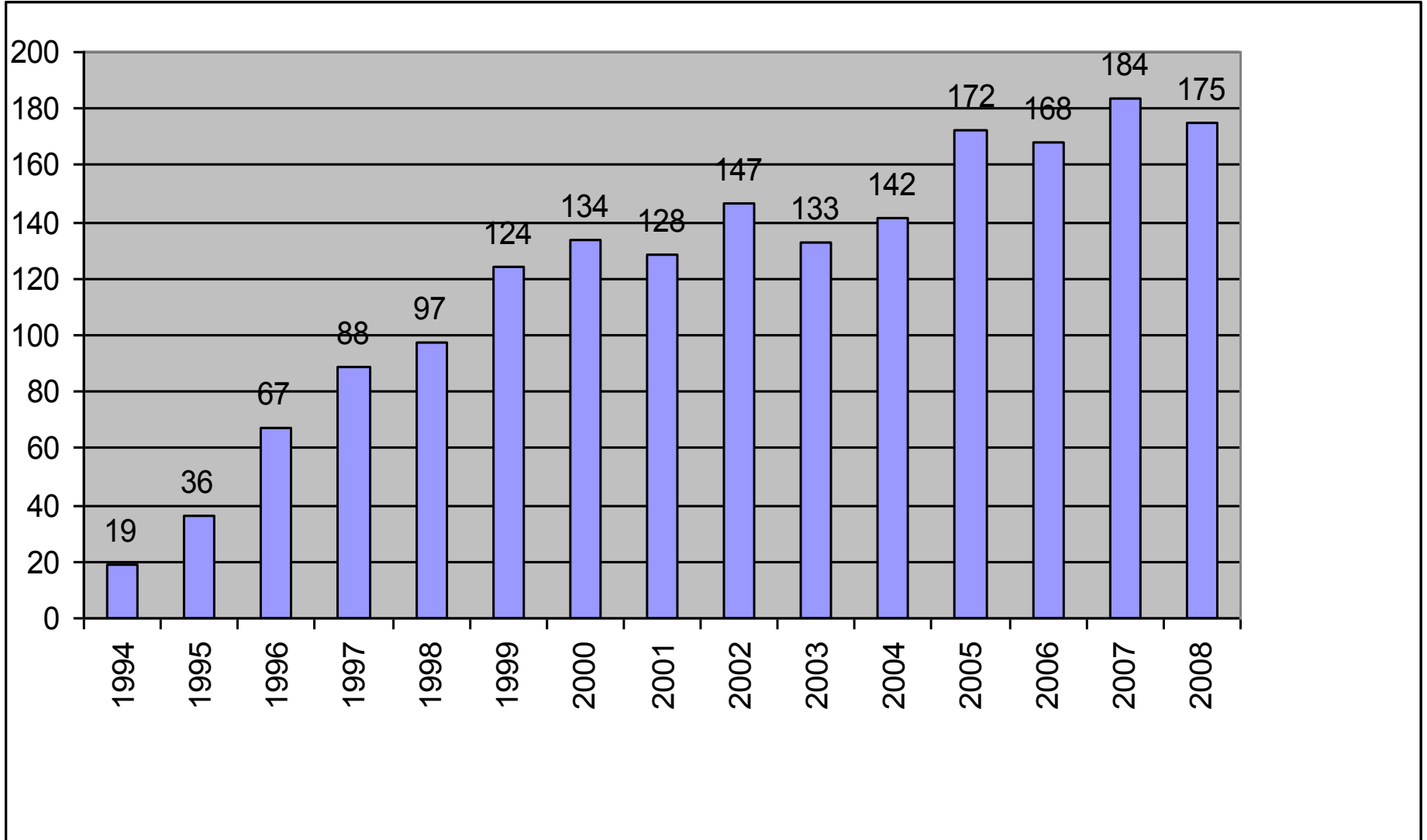
- Mesajların içerik analizi
 - Yaklaşık 1000 mesaj tabakalı örneklem tekniğiyle seçildi.
 - Niyet analizi:
 - İnisiyatifli-dönüştü mesajlar (Bellack, 1966)
 - Bilgi isteyen, bilgi veren ya da bir konuyu tartışan mesajlar (Berman, 1996)
 - Konu analizi
 - Her mesajın konusu/konuları belirlendi
 - Her mesaj konuya göre sınıflandırıldı (Jarvelin ve Vakkari, 1990, 1993)

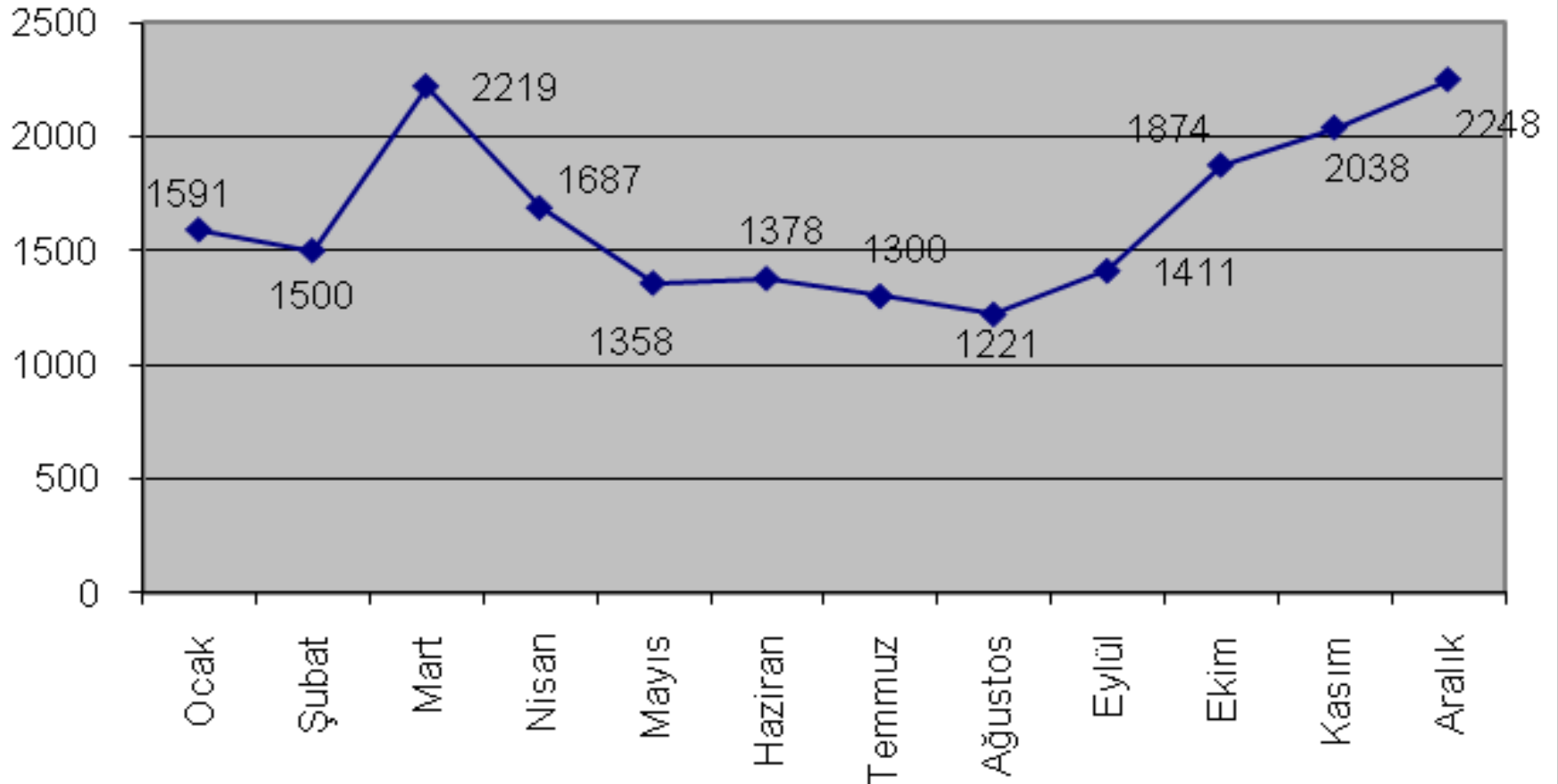
Bulgular

KUTUP-L'ye gönderilen aylık ortalama mesaj sayısı (1994-2008)

Aylara göre dağılım

Cinsiyete göre yazar verimliliği

Cinsiyet	Yazar		Mesaj		Yazar başına düşen ortalama mesaj sayısı
	N	%	N	%	
Erkek	502	48	11.142	59	22
Kadın	547	52	7768	41	14
Toplam	1049	100	18.910	100	18

Bibliometrik Yasa	Yazar sayısı	Mesaj sayısı	Parametre (Yazar)	Beklenen %	Gözlenen %
Pareto	1232	19.827	%20 (246)	%80	%83,5
Price	1232	19.827	1232 (35)	%50	%49,1

Dağılımlar Pareto ve Price yasalarına uygun.

KUTUP-L'in çok sayıda izleyen ama mesaj göndermeyen üyesi var.

Lotka Yasası

Mesaj sayısı	X mesaj gönderen gözlenen yazar sayısı	Lotka Yasasına göre X mesaj gönderen gözlenen yazar sayısı	Gözlenen yazar yüzdesi (%)	Lotka Yasasına göre beklenen yazar yüzdesi (%)
1	369	739	30,0	60,0
2	178	184	14,4	15,0
3	101	82	8,2	6,6
4	92	46	7,5	3,75
5	58	30	4,7	2,4
6	41	20	3,3	1,6
7	38	15	3,1	1,2

1, 2, 3, . . . mesaj gönderen yazar sayısı Lotka Yasasına uymamaktadır.

Mesajların gönderim amacı: Niyet analizi – I

(N=977)

Mesaj türü	1995-1999		2000-2004		2005-2008		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
İnisiyatifli	137	63	279	80	325	79	741	76
Dönüşlü	82	37	70	20	84	21	236	24
Toplam	219	100	349	100	409	100	977	100

Mesajların çoğunluğu (%76) inisiyatifli. Geribildirim alan mesaj oranı (yani dönüşlü mesajlar) düşük.

Mesajların gönderim amacı: Niyet analizi – II

(N=977)

Mesaj türü	1995-1999		2000-2004		2005-2008		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Bilgi isteme	30	14	25	7	41	10	96	10
Tartışma	60	27	79	23	89	22	228	23
Bilgi aktarma	129	59	245	70	279	68	653	67
Toplam	219	100	349	100	409	100	977	100

Mesajların üçte ikisi bilgi aktarma, yaklaşık dörtte biri ise tartışma amaçlı.

Mesajların konu analizi (N=650)

Konular	Konu 1	Konu 2	Toplam	Yüzde
1100 Diğer bilgi yönetimi içeriği	148	0	148	23
1003 Diğer bilimsel-mesleki iletişim	101	12	113	17
701 Kütüphanelerarası işbirliği	59	20	79	12
702 Derme	57	6	63	10
100 Mesleki sorunlar	39	4	43	7
101 Dernek çalışmaları	30	0	30	5
300 Yayıncılık	18	6	24	4
707 Kütüphane otomasyonu	22	2	24	4
801 Kataloglama	14	3	17	3
708 Diğer bilgi yönetimi etkinlikleri	14	1	15	2
400 Mesleki eğitim	12	2	14	2
705 Kütüphane binaları ve donanım	12	0	12	2
805 Veri tabanları	9	2	11	2
706 Kütüphane yönetimi ve planlaması	10	0	10	2
1001 Bilimsel ve mesleki yayıncılık	10	0	10	2
803 Bilgi erişim	4	5	9	1
901 Bilgi dağıtım	7	1	8	1
804 Bibliyografik veri tabanları	5	1	6	1
802 Sınıflama veya İndeksleme	3	1	4	1
906 Bilgi yönetimi	4	0	4	1
703 Bilgi ve danışma hizmetleri	2	0	2	0
905 Bilgi kullanımı	2	0	2	0
600 Mesleğin bilimsel analizi	1	0	1	0
704 Kullanıcı eğitimi	1	0	1	0
Toplam	584	66	650	100

Konu dışı KUTUP-L mesajları

(N=393)

Mesaj türü	1995- 1999	%	2000- 2004	%	2005- 2008	%	Toplam	%
İlgisiz mesajlar	47	22,5	78	37,3	84	40,2	209	53,2
Çeşitli atama duyuruları, kutlamalar vs.	6	9,5	18	28,6	39	61,9	63	16,0
Ölüm duyuruları	0	0,0	9	24,3	28	75,7	37	9,4
İş ilanları	1	2,9	15	44,1	18	52,9	34	8,7
Deneme mesajları	3	21,4	6	42,9	5	35,7	14	3,6
Sosyal etkinlik mesajları	3	21,4	6	42,9	5	35,7	14	3,6
KUTUP-L	5	41,7	6	50,0	1	8,3	12	3,1
Virüs uyarıları	2	20,0	7	70,0	1	10,0	10	2,5
Toplam	67		145		181	393	393	100

Mesajların kurumlara göre analizi

Kurum	1995-99	%	2000-04	%	2005-08	%	Toplam	%
Bilkent Ü.	43	65,2	14	21,2	9	13,6	66	13,8
Sakarya Ü.	2	3,3	31	51,7	27	45,0	60	12,5
DPT	27	48,2	10	17,9	19	33,9	56	11,7
Hacettepe Ü.	16	55,2	9	31,0	4	13,8	29	6,1
Ankara Ü.	5	18,5	6	22,2	16	59,3	27	5,6
TED Koleji	0	0,0	9	40,9	13	59,1	22	4,6
Koç Ü.	2	9,5	8	38,1	11	52,4	21	4,4
British Council	5	25,0	15	75,0	0	0,0	20	4,2
Milli Kütüphane	1	5,3	12	63,2	6	31,6	19	4,0
Sütçü İmam	4	22,2	14	77,8	0	0,0	18	3,8
ODTÜ	12	66,7	3	16,7	3	16,7	18	3,8

Adres uzantılarının analizi (N=219)

Alan adı türü	1995-1999		2000-2004		2005-2008		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
.edu	136	31,5	154	35,6	142	32,9	432	44,5
.com	23	7,2	106	33,1	191	59,7	320	33,0
.gov	35	32,1	36	33,0	38	34,9	109	11,2
.org	11	21,2	33	63,5	8	15,4	52	5,4
.net	14	46,7	8	26,7	8	26,7	30	3,1
.k12	0	0,0	11	39,3	17	60,7	28	2,9
Toplam	219	22,6	348	35,8	404	41,6	971	100,0

Sonuç

- KUTUP-L etkinliği sürekli artan bir iletişim aracı.
- Bilimsel-mesleki iletişim, kütüphanelerarası işbirliği, derme ve mesleki sorunlar en sık tartışılan konular.
- İlgisiz ve konu dışı mesaj yüzdesi oldukça yüksek (%40).
- Mesajlar düşük geribildirim alıyor, tek yönlü iletişim çok fazla.
- Meslektaşlarla iletişim amaçlı kullanıyor.
- Az sayıda üye iletişimin büyük çoğunluğunu gerçekleştiriyor.

Mesleki Bir Tartışma Listesi Olarak KUTUP-L'nin İçerik Analizi

Doğan Karabulut

TBMM Kütüphanesi
dogankbulut@hotmail.com

Yaşar Tonta

H.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
tonta@hacettepe.edu.tr